

СТАНОВИЩЕ

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност "Професор" в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4 „Обществено здраве“(здравен туризъм), за нуждите на Факултета по обществено здраве и здравни грижи, Университет „проф.д-р Асен Златаров“, Бургас, обявен в ДВ бр.1/02.01.2024 г. и на сайта на Университет „проф.д-р Асен Златаров“, Бургас на 03.01.2024г.

от проф. Златка Димитрова Димитрова, дфн, Факултет по химия и фармация, СУ "Св. Кл. Охридски", Учебно- научна лаборатория по „Социална фармация“, катедра по Физикохимия, член на Научно жури, назначено със заповед №Р-82/1.03.2024г. на проф. д-р Христо Бозов, дм- Ректор на Университет „проф.д-р Асен Златаров“, г. Бургас.

В обявения конкурс участва като единствен кандидат доцент Златина Калудова Караджова, доктор. Научното жури в заседанието си на 15.03.2024г от 13,15ч. реши, че допуска кандидатката до научно оценяване и избира председател на НЖ и рецензентите, а останалите членове на НЖ трябва да представят становище по обявения конкурс. Становището ми е изготвено в съответствие със Закона за висшето образование в Република България(ЗВОРБ), Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав (ППЗРАС) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „проф.д-р Асен Златаров-г. Бургас, приет от АС на 14.03. 2024г/протокол № 11/.

I.Кариерно развитие на кандидата: Златина Калудова Караджова е родена на 13.11.1973г. Завършила е в Институт по международен туризъм като професионален бакалавър по специалност „Организация и управление на хотела и ресторанта“/диплом 003951/.Тя се дипломира като магистър по специалността "Международен туризъм" през 1999г. във факултета по обществени науки към Университет „проф.д-р Асен Златаров“, г. Бургас/диплом 004671 от 1999г/.През 2006 г успешно защитава дисертационен труд на тема"Качеството на българския морски туристически продукт и неговото управление(на примера на южното Черноморие)" пред СНС „Управление на икономиката“ и придобива ОНС „доктор“ по научната специалност 05.02.20 „Социално управление“/ диплома №30526/29.05.2006г,НК 16, Протокол№5/14.03.2006г/. От 2005 до 2012г работи в КК"Слънчев бряг" като заема последователно всички позиции в отрасъл туризъм- от администратор до комплексен управител. От 2013г до 2023г извършва преводаческа, посредническа и екскурзоводна дейност, информационно обслужване на английски и френски туристи в България, офис и административна дейност. Тя е изтъкнат специалист с дългогодишен практически опит в областта на туризма у нас.

Кариерното ѝ развитие като преподавател и изследовател в областта на туризма в Университет „проф.д-р Асен Златаров“, г. Бургас включва:

-2008-2010г е избрана за асистент с ОНС „доктор“;

-2010-2012г е повишена и работи като главен асистент в катедра „Маркетинг и туризъм“ ,ФОН;

- на 29.11.2012г ФС на факултета по обществени науки /ФОН/ след спечелен конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ я избира за „доцент“ по научната специалност 05.02.18. Икономика и управление (туризъм) в професионално направление 3.9. Туризъм в катедра „Маркетинг и туризъм“ ,ФОН, в която катедра извършва в продължение на 4 години учебно-преподавателска и научно изследователска дейност, ръководство и рецензии на дипломни разработки, участие и ръководство на научни и образователни проекти и други активности, подкрепени със съответните заповеди на Ректора на Университета;

- от 30.09.2016г- до момента доцент д-р Златина Караджова работи като доцент в катедрата по Организация и управление на здравеопазването, Факултет по обществено здраве и здравни грижи към Университет „проф.д-р Асен Златаров”,г. Бургас./представено е удостоверение за трудов стаж на кандидатката във ФОЗЗГ/;

- От 19.12.2023г доц. д-р Златина Караджова е избрана за Ръководител на катедрата по Организация и икономика на здравеопазването във ФОЗЗГ на Университета.

Отличена е с Грамота за принос към осъществени практически обучения по проект на МОН и У-т „проф.д-р Ас. Златаров”г Бургас.

II. Научноизследователска дейност: Цялостната научна продукция на доц. д-р Златина Караджова включва **63 научни труда** (монографии, публикации, участия в научни форуми) и **11 участия в изследователски проекти**, които не повтарят тези, представени за АД „Доцент“ и са извън списъка с публикациите от дисертацията за образователната и научна степен „Доктор”, разпределени както следва:

1. **Една самостоятелна монография** (хабилитационен труд) по показател **В.3.1**;
2. **Две публикувани монографии (1 самостоятелна и 1 в съавторство)**, които не са представени като основен хабилитационен труд по показател **Г 5.1., Г 5.2.**
3. **Една публикувана книга**, на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“ по показател **Г6.**
4. **Глави в три колективни монографии**, по група от показател **Г.9.1., Г.9.2., Г 9.3.;**
5. **Един учебник** по показател **Е 20.;**
6. **Една публикация** по показател **Г .7.** (публикувана в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus)
7. **Петдесет и четири (54) публикации** от показател **Г.8.** в пълен текст, от които: 36 самостоятелни и 18 в съавторство, 17 на английски и 5 на руски език. (публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране и индексирани или публикувани в редактирани колективни томове).
8. **Участие в 4 международни, 5 национални и 4 вътрешноуниверситетски проекти, на 2 от които е ръководител.**

Основната тематика на публикациите на доц. д-р Златина Караджова изцяло попада в обхвата на научната специалност на обявения конкурс и потвърждава справката за приносите на авторката.

Основната част от изследванията са ориентирани в следните направления:

- I. **Качество и стандарти в туризма и здравния туризъм.** Връзка и зависимост между качеството на образованието и кариерното развитие -11 научни трудове и публикации (Г 6, Г 8.3, Г8.28, Г 8.29, Г 9.3; Г 8.21; Г 8.24; Г8.25; Г8.33; Г8.34, Г8.52.)
- II. **Сигурност и безопасност на туристическия продукт, влияние на тероризма върху туризма - в контекста на общественото здравеопазване-** 12 научни трудове и публикации (по показател Г 5.2, Г 7.1, Г 7.2, Г 8.1, Г 8, Г8.8, Г 8.22, Г 8.23, Г 8.41, Г 8.46, Г8., Г 8.47).
- III. **Възможности за диверсифицирано предлагане и иновиране на българския туристически продукт, в контекста на устойчивото развитие и емоционалното и психичното здраве.** Комуникационни канали за разпознаваемост- 9 публикации (по показател Г 8.4; Г 8.27, Г 8.30, Г 8.31, Г 8.32, Г 8.39, Г 8.40, Г 8.42; Г8.50.)
- IV. **Възможности на българските туроператори за посредничество в областта на здравния туризъм-**6 научни трудове и публикации (по показател Г 8.9, Г 8.20, Г8.35, Г 8.36, Г 8.44, Е 20.1)
- V. **Здравният туризъм като алтернатива на сезонния ваканционен за развитие предлагането на целогодишен български туристически продукт.** Влияние на пандемията Ковид 19 в контекста на общественото здравеопазване-26 научни трудове и публикации (по показател

В 3.1, Г 5.1, Г 8.2, Г 8.5, Г 8.6, Г8.7, Г8.10, Г 8.11, Г8.12, Г 8.13, Г 8.14, Г 8.15, Г 8.16, Г 8.17, Г 8.18, Г 8.19, Г8.26, Г 8.38, Г 8.43, Г 8.45, Г 8.48, Г 8.49, Г 8.51, Г8.54, Г 9.1, Г 9.2.)

Научните изследвания на доцент д-р Златина Караджова имат безспорен принос в различни области на масовия и алтернативните форми на туризъм. Бургаска област предлага комбинация от масов морски рекреационен, маршрутно-познавателен, селски, културен, фестивален, кулинарен, винен, приключенски, еко и здравен туризъм в един район с изключително разнообразие на природни и антропогенни туристически ресурси. Уникалното съчетание на море, езера, планина и реки, екзотична растителност и многообразие на животински и растителни видове, заедно с традициите и автентичната култура и обичаи, предоставят разнообразни възможности за развитие на алтернативни видове туризъм: културен, яхтен, спортен и круизен, които са подробно анализирани и оценени в трудовете на доц. д-р Златина Караджова. След преминаването ѝ към катедрата по Организация и икономика на здравеопазването във ФОЗЗГ научните ѝ проучвания се насочват към нова област на туризма, а именно здравния туризъм, който обединява в себе си „медицинския“, „климато-балнеолечебния“, „уелнес“ и „спа“ туризъм. В проучванията ѝ през последните няколко години се акцентира върху потребностите на обществото от развиване и поддържане на здравния туризъм у нас като се подчертават възможностите на България да се превърне във водеща дестинация в това направление.

Опирайки се на петте стратегически цели от Плана за развитие на здравен туризъм в България за периода 2022 – 2025 г. на Министерството на туризма, свързани със създаване, налагане на имидж и позициониране на България като туристическа дестинация за здравен туризъм, с отговорни институции Министерството на туризма и Министерството на здравеопазването, (https://www.tourism.government.bg/sites/tourism.government.bg/files/documents/202112/plan_zdraven_turizum_2022_-_2025.pdf) ФОЗЗГ към У-т “проф. д-р Ас. Златаров” 3 години по-рано предлага два научно изследователски проекти за вътрешно университетско финансиране и се включва в тяхното реализиране, чиито ръководител е доц. Златина Караджова: *Проект НИХ 428/2019 г. на тема: “Анализ на възможностите за развитие на здравен туризъм в област Бургас и Проект НИХ 443/2020 г. на тема: “Анализ на възможностите за интегриране на морски с медицински туризъм по българското южно Черноморие”*. Тя участва като експерт в още 3 проекта, свързани с развитието на туризма в Бургаска област, а именно: Проект НИХ 437/2022 г. на тема: **„Климато-балнеолечебният туризъм в Югоизточното Черноморие като управленско решение за промяна на стандартния морски туристически продукт в условия на криза“**, Проект № НИХ 420/ 2019 „Българската диаспора в Молдова, Унгария, Сърбия и Румъния – проблеми и предизвикателства“ и Проект BG16RFOP002-2.010-0002 „Повишаване на капацитета на МСП в сектор туризъм чрез оказване на подкрепа за създаване и функциониране на Организацията за Управление на Туристическите Райони“ финансиран от Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие и национално съфинансиране“. В качеството си на експерт тя е член на работните екипи на още 4 международни проекти, финансирани по програма за трансгранично сътрудничество INTERREG IPA България – Турция 2014-2020.: Проект „Legends without borders)/Легенди без граници“ N CB00 5.2.23.007, Проект „ Our Historical Heritage“ N CB005.2.21.001, Партньорство за създаване на научно-технологични паркове в Източна Европа – SMART STP, съфинансиран по Програма за европейско териториално сътрудничество “INTERREG”, мини програма за предприемачество и иновации за малки и средни предприятия SMART+. Договор 24.08.12 – община Бургас и Project: “YOUTH TOUR - Youth networking towards sustainable tourism development” CB005.1.23.010 Programme: INTERREG IPA CBC Bulgaria-Turkey ProgrammeTitle

of the tender: Expertise for YOUTH TOUR club Reference number (if applicable): CB005.1.23.010-PP1-03 Contracting authority: PP1 English language school "Geo Milev" Burgas.

Резултатите от нейните проучвания са отразени в многобройните ѝ публикации, изнесени доклади на научни конференции у нас и в чужбина и в няколко монографии –самостоятелни или в съавторство, но с ясно очертан личен принос на кандидатката в настоящия конкурс. Участието ѝ с доклади на научни форуми у нас и в чужбина е направило достойние на научната общественост резултатите от нейните научни изследвания. Направи ми силно впечатление факта, че е оформена изследователска група в катедрата по Организация и управление на здравеопазването към ФОЗЗГ, която работи много активно по проекти, финансирани на различни нива по възможностите за организиране на качествени, икономически ефективни и безопасни форми на нови видове туризъм, включително здравен туризъм и дава насоки за подобряване имиджа на страната ни като целогодишна дестинация, предлагаща прекрасни възможности за активна и пасивна рекреация. Намирам за особено полезна от съдържателна гледна точка и подкрепена от емперични проучвания, поредицата от монографии, обсъждащи различните важни аспекти на туризма, вкл. и на здравния туризъм-стратегически, организационни, икономически, управленски, маркетингови, социални и т.н., по българското южно Черноморие за всички заинтересовани страни. Но трябва да отбележа изненадата си от единствената публикация на руски език в съавторство в списание, реферирано и индексирани в световна база данни с научна информация(Scopus). Имайки предвид значимостта на нейните разработки и отличното владение на английски, френски и руски езици, ще си позволя да препоръчам на кандидатката в бъдеще да насочи своите публикации в съавторство с колеги, докторанти и студенти в научни издания, реферирани и индексирани в световните бази данни с научна информация. Убедена съм, че това ще повиши значително и броя на цитиранията на нейните публикации. Справката за цитиранията показва 5 цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световните бази данни с научна информация, 21 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране и 40 цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране. Приемам напълно авторската справка за приносите на научните ѝ изследвания в научно теоритичен и приложен аспект. Тя е научен съръководител на 3 успешно защитили докторанти.

III. Учебно-преподавателска дейност, научно ръководство и рецензии на дипломни работи по бакалавърски и магистърски програми, научен ръководител и консултант на студентски научни разработки и друга екпертна дейност.

Доц. Д-р Златина Караджова има 11 години преподавателска дейност във ФОН и ФОЗЗГ към У-т «проф. Ас. Златаров като хабилитиран преподавател. Учебната ѝ натовареност надвишава средно годишно с над 100 часа нормативната ѝ заетост. Тя е академичен наставник на 139 студенти, провела практики в обем на 240 часа, от 2022 г е тютор на студенти по туризъм и здравен туризъм, научен ръководител е на 15 дипломанти от магистърски програми и рецензент на дипломни работи на други 6 магистри и е научен ръководител и консултант на над 15 студентски научни разработки, докладвани на научни конференции в двата факултета: ФОН и ФОЗЗГ. Участва в проект за създаване на материали за дистанционно обучение, за обучение на студенти по маркетингови проучвания, провеждане на практики от училища в Б-с и др.Участвала е в комисии за разработване и /или актуализиране на учебни планове и програми за ОКС бакалавър и ОКС магистър по Здравен мениджмънт, за разкриване на нови магистърски програми по Мениджмънт на туристическа диситация и по Международен туризъм и др.

Във връзка с наложилата се тенденция за създаване на хибридни специалности, обединяващи различни професионални направления и подготовката на специалисти със знания и умения в повече от една професионална област, е създадена нова магистърска програма „Здравен туризъм“ в ПН 7.4 «Обществено здраве» от катедра «Организация и управление на здравеопазването»,

Университет «Проф. д-р Асен Златаров» - Бургас. Тя е предназначена за обучение на специалисти с компетенции, както от ПН 3.9.Туризъм, така и от ПН 7.4. Обществено здраве. Магистърската програма е инспирирана и по изисквания на бизнеса, а именно: медицински и рехабилитационни центрове и лечебни заведения, планиращи да сключат договори със здравните каси и на други държави, СПА и уелнес хотелски комплекси, все повече акцентиращи на здравните услуги, специализирани болници за лечение и рехабилитация, центрове за комплексни медико-социални грижи, хосписи за рехабилитация и палеативни грижи и всички заинтересовани страни от здравната инфраструктура. Доц. Караджова участва активно в този процес съобразно нейната компетентност.

Личните ми впечатления от кандидатката са много добри. Познавам я като коректен изследовател, амбициозен и търсещ специалист, изграден и утвърден в туристическата индустрия мениджър и маркетолог и съм напълно убедена, че след хабилитирането ѝ за професор ще включи докторантите и студентите си в научни изследвания и реализация на научни проекти.

При необходимости не по-малко от 670 точки, представената научна продукция на доц. д-р Златина Караджова в Справката ѝ за изпълнението на минималните изисквания, посочени в Приложение едно на Правилника за условията за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“-Бургас съответства на 2670 точки като надхвърля в пъти минималните изисквания не само общо, но и по групи показатели.

Заключение. Въз основа на направения анализ, изложен по-горе, давам своята положителна оценка за научноизследователската, преподавателската и експертната дейност на кандидатката в настоящия конкурс. Считаю, че доц. д-р Златина Калудова Караджова е изграден преподавател и утвърден изследовател и далеч надхвърля минималните изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“, утвърдени със Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав (ППЗРАС) и Правилника за условията за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“-Бургас. Напълно убедено препоръчвам на уважаваемото Научно жури и на членовете на Факултетния съвет на ФОЗЗГ към Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“-Бургас да гласуват за присъждане на академичната длъжност „Професор“ на доц. д-р Златина Калудова Караджова в професионално направление 7.4 „Обществено здраве“(здравен туризъм)“, област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, за което лично аз ще гласувам с „Да.“

15.04.2024г.

Подпис: .....

София

/ проф. Златка Димитрова,дфн /